

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نکته‌های کلیدی طب داخلی دام‌های کوچک

تألیف

استانلی آی. رایین

آنتونی پی. کار و همکاران

ترجمه

دکتر محمدعلی راد

دکتر شهرام جمشیدی

دکتر محسن حنیفه

دکتر مسعود رجبیون

دکتر حمیده سالاری صدیق

دکتر آیدین شجاعی تبریزی

دکتر مؤده شریفیان فرد

دکتر داریوش شیرانی

دکتر محمد عباس‌زاده

دکتر نادى معاذى و

دکتر عبدالعلی ملاماسی

شماره مسلسل ۹۲۷۱

شماره انتشار ۳۴۷۵

انتشارات دانشگاه تهران

عنوان و نام پدیدآور	: نکته‌های کلیدی طب داخلی دام‌های کوچک / [ویراستاران] استانیلی آی. رابین، آنتونی پی. کار و همکاران؛ ترجمه محمدعلی راد ... [و دیگران]
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۷۰۲ ص: مصور، جدول، نمودار.
فروست	: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات؛ ۳۴۷۵.
شابک	: 978-964-03-6570-0
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: ترجمه محمدعلی راد، شهرام جمشیدی، محسن حنیفه، مسعود رجبیون، حمیده سالاری صدیق، آیدین شجاعی تبریزی، مژده شریفیان‌فرد، داریوش شیرانی، محمد عباس‌زاده حصیری، نادى معاذی و عبدالعلی ملامسی.
یادداشت	: چاپ چهارم.
یادداشت	: عنوان اصلی: Canine Internal Medicine Secrets
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: سگ‌ها-- بیماری‌های داخلی -- دامپزشکی -- پرسش و پاسخ.
شناسه افزوده	: رابین، استانیلی یان، ۱۹۵۴-م.
شناسه افزوده	: (Stanley I. Rubin and Anthony P. Carr) :
شناسه افزوده	: کار، آنتونی پی، ۱۹۶۰-م.
شناسه افزوده	: Carr, Anthony P :
شناسه افزوده	: راد، محمدعلی، ۱۳۲۲-، مترجم
شناسه افزوده	: دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات
رده‌بندی کنگره	: SF۹۹۱ / ۸ ۱۳۹۶
رده‌بندی دیویی	: ۶۳۶/۷۰۸۹۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۸۱۰۸۲

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

ISBN:978-964-03-6570-0

9 789640 365700

عنوان: نکته‌های کلیدی طب داخلی دام‌های کوچک
 تألیف: استانیلی آی. رابین - آنتونی پی. کار و همکاران
 ترجمه: دکتر محمدعلی راد و همکاران
 ویرایش ادبی: فرشاد رضوان و فرهنگ راد
 نوبت چاپ: چهارم
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۶
 شمارگان: ۵۰۰ نسخه
 ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
 چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجمان است»

بها: ۵۰۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش‌ی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
 پست الکترونیک: press @ ut. ac. ir - تارنما: http://press.ut.ac.ir
 پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

پیشگفتار مؤلفان

ما چرا کتاب مرجع دیگری دربارهٔ بیماریهای داخلی دامهای کوچک نوشتیم؟ در جواب به زبان بسیار ساده باید گفت: ما قصد داشتیم کتاب مرجعی سریع و قابل استفاده که در عین حال پاسخگوی پرسش‌های علاقمندان پیرامون طب داخلی دامهای کوچک باشد، برای خوانندگان این کتاب فراهم کنیم.

این کتاب اصول همان مطالبی است که در کتاب‌های مرجع دیگر وجود دارد. با این تفاوت که بیشتر مطالبی را مطرح کرده‌ایم که در هنگام معاینات بالینی بیماران در بیمارستانهای دامپزشکی و یا در هنگام برگزاری آزمون‌های مورد تخصصی بیماری‌های داخلی دام‌های کوچک مورد استفاده قرار می‌گیرند. ما امیدواریم که این کتاب وسیله‌ای مفید برای استفادهٔ دانشجویان دوره‌ها و مقاطع مختلف دامپزشکی و صاحبان حیوانات خانگی و حتی یک مرجع واقعی و قابل استفاده در کوتاه مدت برای کلینسین‌های دامپزشکی که در زمینه طب داخلی دامهای کوچک (نظیر سگ و گربه‌های دست آموز) کار می‌کنند، باشد. این کتاب حاوی اطلاعات کلینیکی و پاراکلینیکی جالب و ارزنده‌ای است که به‌طور روزمره می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

البته این ادعا بدین معنا نیست که مطالب این کتاب می‌تواند به‌طور کامل جایگزین کتابهای درسی و دانشگاهی تخصصی مفصل و قطور در زمینهٔ بیماری‌های داخلی دام‌های کوچک شود. نویسندگان این کتاب که بالغ بر ۲۵ نفر هستند تلاش کرده‌اند مطالبی را برای کلینسین‌های دام‌های کوچک بنگارند که بسیار مفید، قابل استفاده و در عین حال ساده و عملی باشند.

باور ما بر این است که سبک نگارش کتاب به صورت پرسش و پاسخ‌هایی که در بخش‌های ۶۹ گانه در قالب فصول دهگانهٔ مختلف این کتاب آمده است، راهی منطقی، جذاب و جالب ایجاد کرده است، به گونه‌ای که برای درک مفاهیم پیچیده و نکته‌های کلیدی موجود در پناه اسرار طب داخلی دام‌های کوچک بستری مناسب فراهم نموده است. این روش نگارش که به‌صورت پرسش‌هایی از سوی صاحبان دام‌ها و یا کلینسین‌های عمومی و تکنیسین‌های دامپزشکی مطرح می‌شود و پاسخ آنها مطابق با درک متقابل مفاهیم اصولی طب داخلی دام‌های کوچک در کتاب به زبان ساده نگاشته شده است موجب شکوفایی درک اسرار طب داخلی و فهم ساده‌تر مشکلات موجود برای کلینسین‌های دامپزشکی می‌شود و این خود انگیزه‌ای دیگر را برای احیای حسن کنجکاوی خوانندگان علاقمند به طب داخلی فراهم می‌آورد.

به‌طور کلی در رشته تخصصی طب داخلی دام‌های کوچک کتاب‌های درسی و دانشگاهی مفصلی به اشکال گوناگون و به میزان وفور با کیفیت خیلی بالا نگاشته شده است که همه‌جا در دسترس علاقمندان می‌باشد. این موهبت بزرگی است که همراه با وجود مجلات تخصصی در زمینهٔ بیماری‌های داخلی دام‌های کوچک، درسنامه‌های بسیار جذاب با داشتن تصاویر، اشکال و جداول زیاد، کتاب‌هایی که متعاقب برگزاری کنگره‌های علمی و تخصصی در زمینهٔ طب داخلی دام‌های کوچک نگاشته شده است همگی اطلاعات بسیار زیاد و ارزنده‌ای دربارهٔ این حرفه در اختیار کلینسین‌ها قرار می‌دهند.

اما فایدهٔ کتاب حاضر از بقیهٔ کتاب‌ها به این علت متفاوت است که مطالب کتاب متکی به دانش مؤلفان با تجربه‌ای است که دست به قلم برده‌اند و پرسش‌ها و پاسخهایی را در کتاب مطرح نموده‌اند که بیشتر به درد کارورزان (انترن‌ها) و دستیاران و رزیدنت‌هایی می‌خورد که به هنگام چرخش در بخش‌های داخلی

ث □ نکته‌های کلیدی طب داخلی دام‌های کوچک

بیمارستان‌های دامپزشکی به هنگام معاینهٔ بیماران بستری شده و یا معاینه بالینی بیماران سرپایی که به درمانگاه داخلی دام‌های کوچک ارجاع می‌شوند پرسش‌هایی برایشان پیش می‌آید. همین‌طور مطالعه پاسخ این پرسش‌ها امکان دارد برای علاقمندانی که قصد دارند در آزمون‌های مورد تخصصی شرکت کنند مثرتر واقع شود.

با مطالعه این کتاب نباید انتظار داشت که خوانندگان کلیه مطالب را کاملاً مفهومی فراگرفته‌اند، بلکه کتاب‌های استاندارد متعددی وجود دارد که می‌توانند این نقش را بازی کنند. هدف این کتاب این است که برای خوانندگان به شکل معناداری اطلاعات کلیدی بدست دهد تا بتوانند پاسخگوی سریع مشکلات و مسائل مدیریت درمانی موارد بیماریهای خود باشند. همان‌طور که در دانشگاهها متداول است، ما مؤلفان این کتاب نیز که تحت عنوان «نکته‌های کلیدی طب داخلی دام‌های کوچک» مجموعه‌ای از مطالب را برای خوانندگان بویژه کلینیسین‌ها فراهم نموده‌ایم، توصیه می‌کنیم برای تکمیل معلومات خود در زمینه بیماری‌های داخلی به سایر کتب درسی نیز مراجعه نمایند تا مفاهیم بهتری از مشکلات طب داخلی را فراگیرند. ما افتخار می‌کنیم که نویسندگان این کتاب تنها افراد تحصیلکردهٔ نظریه‌پردازی نیستند بلکه هرکدام از آنان در زمینهٔ کاری خود صاحب تجربهٔ عملی هستند. بخش‌های هرکدام از بیست و پنج نفر مؤلف که نام ایشان در آغاز هر فصل یا هر بخش قید شده است بسیار جالب، دقیق و روزآمد هستند.

ما از همت و تلاش بی‌وقفهٔ همکارانی که در تألیف این کتاب و تکمیل آن همکاری صمیمانه داشته‌اند فوق‌العاده سپاسگزاریم.

ما همچنین از مدیریت انتشارات شرکت نشر دانشگاهی «الزی‌ویر»، سرکار خانم «تری مرچنت» قدردانی می‌نماییم. بدون مساعدت ایشان قطعاً چاپ این کتاب به این شکل امکان‌پذیر نبود.

ما همچنین از همسر هایمان (دایان و سوزت) و فرزندانمان (اولیویا، کیل، لوک، صوفی، کلارا و جو) سپاسگزاریم که ما را در تدوین و تألیف این کتاب حمایت نمودند.

مؤلفان

استاتلی رابین و آنتونی کار

پیشگفتار ویراستار علمی چاپ چهارم درباره کتاب
«نکته‌های کلیدی طبّ داخلی دام‌های کوچک»
تألیف: استانلی آی. رابین و آنتونی پی. کار و همکاران

ویراسته و ترجمه، زیر نظر:
دکتر محمد علی‌راد و همکاران (به ترتیب حروف الفبا):

دکتر شهرام جمشیدی، دکتر محسن حنیفه، دکتر مسعود رجبیون، دکتر حمیده سالاری
صدیق، دکتر آیدین شجاعی تبریزی، دکتر مژده شریفیان فرد، دکتر داریوش شیرانی، دکتر
محمد عباس‌زاده، دکتر نادی معاذی و دکتر عبدالعلی ملماسی

شامل بیماری‌های:

عصبی - عضلانی، قلب و عروق، تنفسی، غدد درون‌ریز، گوارشی، ادراری، تناسلی،
پلی‌سیستمیک، همولنفاتیک و عفونی

چکیده: مطالعه این مجموعه جدید با سبکی جالب و ابتکاری، اطلاعات مفید و عملی را به تمامی خوانندگان علاقمند به طب داخلی به‌ویژه به دامپزشکان شاغل در کلینیک دام‌های کوچک منتقل می‌نماید. مطالب علمی و عملی مورد نیاز در قالب پرسش و پاسخ در فصول دهگانه این کتاب بر اساس انواع بیماری‌های داخلی دستگاه‌های مختلف بدن (به‌استثنای پوست، چشم و گوش و حلق و بینی) توسط اساتید صاحب‌نظر در سال ۲۰۰۷ میلادی تهیه و تألیف شده است. سپس، به‌وسیله کلینیسین‌های بیمارستان دامپزشکی (بخش داخلی دام‌های کوچک) دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران در سال ۲۰۱۴، در ده فصل به زبان فارسی برگردانده، ویرایش و تنظیم شده است. کتاب حاضر، پس از تصویب شورای انتشارات دانشگاه تهران؛ داوری، اصلاح، ویرایش ادبی شد و سرانجام دوباره توسط اینجانب به‌صورت نهایی ویرایش علمی شده است. بدون تردید خالی از اشکال نخواهد بود. با این امید که کاستی‌های کتاب به نشانی الکترونی اینجانب جهت اصلاح در تجدید چاپ ارسال گردد. اینک، به خوانندگان عزیز و ارجمند تقدیم می‌گردد. امید است مطالعه دقیق این کتاب برای تمامی

دانشجویان در مقاطع تحصیلی گوناگون گروه علوم دامپزشکی و دوستان کتب دانشگاهی و کلینیسن‌های داخلی مفید و مؤثر واقع شود. چاپ اول این اثر با همت مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران در سال ۱۳۹۳ به پایان رسید.

از عنایات ویژه مسوولین و کارکنان وقت مؤسسه مذکور بویژه ویراستار ادبی (جناب آقای **فرشاد رضوان** که در تهیه‌ی واژه‌نامه با قید صفحات کتاب وقت زیادی صرف نمودند) و کارکنان حروف‌چین وقت (جناب آقای علیرضا کریمیان و همکارانشان)، سرپرست فعلی حروف‌نگاری جناب آقای حسین رضایی و مدیران ارشد وقت و فعلی مؤسسه (جناب آقای **دکتراله دادی** و جناب آقای **دکتر موسی خانی**)، جناب آقای جهانی و کارکنان چاپخانه (جناب آقای ندایی و همکاران چاپخانه) که اینک به افتخار بازنشستگی نائل شده‌اند سپاسگزاری می‌نمایم. از سوی مترجمان کتاب که با دقت و رعایت امانت در ترجمه متن کتاب اصلی به زبان انگلیسی (که جمعاً در ۴۴۹ صفحه متن و ۶۰ نگاره سیاه و سفید) در سال ۲۰۰۷ میلادی زیر نظر "استانلی رابین" استاد و رئیس بیمارستان آموزشی دانشکده دامپزشکی دانشگاه ساسکاچیوان کانادا و "آنتونی کار" استاد و رئیس دپارتمان بیماری‌های دام‌های کوچک دانشگاه ساسکاچیوان کانادا به چاپ رسیده است تلاش نموده‌اند و داوران عزیزی که در ارزیابی اولیه برگردان این کتاب از انگلیسی به فارسی همت گماشته‌اند و همچنین از آقای **دکتر اصغر مقیسه** دانشیار محترم دانشکده دامپزشکی دانشگاه شیراز که در طراحی پشت جلد کتاب گام اساسی را برداشتند و از خانم اسد شیر که در آراستن طرح پشت جلد این کتاب با استفاده از امکانات موسسه انتشارات دانشگاه تهران زحمت کشیدند، و سرانجام از سرکارخانم **دکتر رویا رضایی نسب** فارغ‌التحصیل دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران که با دقت ویژه در تهیه فهرست مطالب این کتاب پس از اتمام آخرین ویرایش با قید شماره صفحات کتاب کوشش نموده‌اند و کتابی بالغ بر ۷۰۰ صفحه به زبان پارسی با همت دسته‌جمعی آماده استفاده علاقه‌مندان نموده‌اند، صمیمانه قدردانی می‌نمایم. در پایان خاطر نشان می‌گردد که این کتاب اگرچه بخش عمده‌ای از نیاز خوانندگان اهل کتاب را در زمینه بیماری‌های داخلی دام‌های کوچک برآورده می‌کند، اما هنوز مطالبی درباره بیماری‌های چشم، گوش، حلق و بینی و پوست وجود دارد که به دانشجویان و پژوهشگران عزیز توصیه می‌نمایم به کتاب‌های جداگانه‌ای که متناسب با پیشرفت علوم و تکنولوژی در زمینه‌های تخصصی و بعضاً فوق تخصصی منتشر شده است و یا خواهد شد، رجوع نمایند. با امید به توفیق الهی؛

دکتر محمد علی راد

استاد نمونه (۱۳۸۴) و بازنشسته (۱۳۸۶)

دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران

مهرماه ۱۳۹۶

E-mail: Marad @ ut.ac.ir

فهرست مطالب

فصل اول - نورولوژی و بیماری‌های عصبی - عضلانی:

بخش اول - معاینات عصبی برای تعیین موضع ضایعات	۲
بخش دوم - تشنج‌ها	۱۵
بخش سوم - بیماریهای اعصاب محیطی	۲۵
بخش چهارم - بیماریهای التهابی داخل جمجمه‌ای	۳۱
بخش پنجم - بیماریهای طناب نخاعی	۵۰

فصل دوم - بیماریهای قلب و عروق:

بخش ششم - بیماریهای اکتسابی دریچه‌ای قلب	۹۴
بخش هفتم - بیماریهای پریکارد	۱۱۳
بخش هشتم - مدیریت درمان نارسایی قلبی	۱۲۸
بخش نهم - بیماری مادرزادی قلب	۱۴۶
بخش دهم - بیماری میوکاردی	۱۶۷
بخش یازدهم - آندوکاردیت عفونی	۱۸۴
بخش دوازدهم - بیماری کرم قلب	۱۹۶

فصل سوم - بیماریهای دستگاه تنفس:

بخش سیزدهم - رینیت	۲۲۲
بخش چهاردهم - اختلال‌های ساختاری	۲۴۱
بخش پانزدهم - تومورهای بینی و سینوس‌های اطراف بینی	۲۴۹
بخش شانزدهم - اختلال‌های راه‌های هوایی فوقانی دستگاه تنفس	۲۵۹
بخش هفدهم - تومورهای حنجره	۲۷۰
بخش هیجدهم - تومورهای نای	۲۷۳
بخش نوزدهم - اختلال‌های راه‌های بزرگ هوایی دستگاه تنفس	۲۷۶
بخش بیستم - اختلال‌های راه‌های کوچک هوایی دستگاه تنفس	۲۸۵
بخش بیست و یکم - اختلال‌ها و بیماری‌های پارانشیم ریوی	۲۹۷

بخش بیست و دوم - ترومبوآمبولیسم ریوی	۳۲۲
بخش بیست و سوم - بیماری‌های فضاها و پرده‌های جنبی	۳۲۷
بخش بیست و چهارم - تومورهای مجاری تحتانی دستگاه تنفس	۳۳۸

فصل چهارم - بیماری‌های غدد درون‌ریز

بخش بیست و پنجم - دیابت ملتیوس	۳۵۴
بخش بیست و ششم - هیپوآدرنوکورتیسیزم	۳۶۷
بخش بیست و هفتم - هیپرآدرنوکورتیسیزم	۳۷۳
بخش بیست و هشتم - هیپوتیروئیدیسم	۳۸۲
بخش بیست و نهم - هیپرتیروئیدیسم	۳۸۷
بخش سی‌ام - افزایش غلظت کلسیم خون	۳۸۹
بخش سی و یکم - کاهش غلظت کلسیم خون	۳۹۴
بخش سی و دوم - هیپوگلیسمی	۳۹۸
بخش سی و سوم - دیابت بی‌مزه مرکزی	۴۰۲

فصل پنجم - بیماری‌های دستگاه گوارش

بخش سی و چهارم - رهیافت موارد مبتلا به استفراغ و برگشت موادغذایی از مری	۴۰۸
بخش سی و پنجم - رهیافت موارد مبتلا به اسهال	۴۱۲
بخش سی و ششم - رهیافت موارد مبتلا به آسیت	۴۲۹
بخش سی و هفتم - بیماری‌های مری	۴۳۳
بخش سی و هشتم - بیماری‌های معده	۴۳۸
بخش سی و نهم - بیماری‌های مقعد و راست روده	۴۴۹
بخش چهلم - بیماری‌های پانکراس	۴۵۳
بخش چهل و یکم - نارسایی بخش برون ریز پانکراس	۴۶۱
بخش چهل و دوم - کبد	۴۶۴

فصل ششم - بیماری‌های دستگاه ادراری

بخش چهل و سوم - نارسایی حاد کلیوی	۴۸۶
بخش چهل و چهارم - نارسایی مزمن کلیوی	۴۹۸
بخش چهل و پنجم - بیماری‌های گلومرولی	۵۰۹

بخش چهل و ششم - سنگ‌های ادراری	۵۱۷
بخش چهل و هفتم - بی‌اختیاری ادراری (ادرار کردن بدون اراده)	۵۲۹
بخش چهل و هشتم - نئوپلازی‌های دستگاه ادراری	۵۳۴
بخش چهل و نهم - عفونت دستگاه ادراری	۵۳۸

فصل هفتم - بیماری‌های تولید مثل

بخش پنجاهم - کمپلکس هیپرپلازی کیستیک آندومتر اپیومتر	۵۴۶
بخش پنجاه و یکم - ناباروری در سگ ماده	۵۵۱
بخش پنجاه و دوم - بروسلوز	۵۵۵
بخش پنجاه و سوم - بیماری پروستات	۵۵۹

فصل هشتم - مشکلات پُلی سیستمیک

بخش پنجاه و چهارم - تب	۵۷۲
بخش پنجاه و پنجم - لنفادنوپاتی	۵۷۷
بخش پنجاه و ششم - بیماری‌های مفاصل	۵۸۰
بخش پنجاه و هفتم - «ادم»	۵۸۵
بخش پنجاه و هشتم - سندرم‌های پارائتوپلاستیک	۵۸۸

فصل نهم - بیماری‌های همولنفاتیک

بخش پنجاه و نهم - لنفوما	۵۹۴
بخش شصتم - همانژیوسارکوما	۵۹۸
بخش شصت و یکم - چگونگی مواجهه با سگ مبتلا به خونریزی	۶۰۱
بخش شصت و دوم - کم خونی	۶۰۳
بخش شصت و سوم - پلی‌سیتمی	۶۰۶
بخش شصت و چهارم - نوتروپنی	۶۰۸
بخش شصت و پنجم - ترومبوسیتوپنی	۶۱۰
بخش شصت و ششم - آنمی همولیتیک با واسطه سیستم ایمنی	۶۱۴
بخش شصت و هفتم - اختلال‌های انعقادی اکتسابی	۶۱۹

ر □ نکته‌های کلیدی طب داخلی دام‌های کوچک

فصل دهم - بیماری‌های عفونی

بخش شصت و هشتم - درمان عفونت‌های قارچی ۶۲۸

بخش شصت و نهم - بیماری‌های عفونی سگ‌ها ۶۳۱

واژه‌نامه ۶۷۹